

13001

КО КОЛЯДА

Handwritten signature

ПРЕМИ

Звіт

ШТУРАМ

і

НАТИСК

МОСКВА

1926

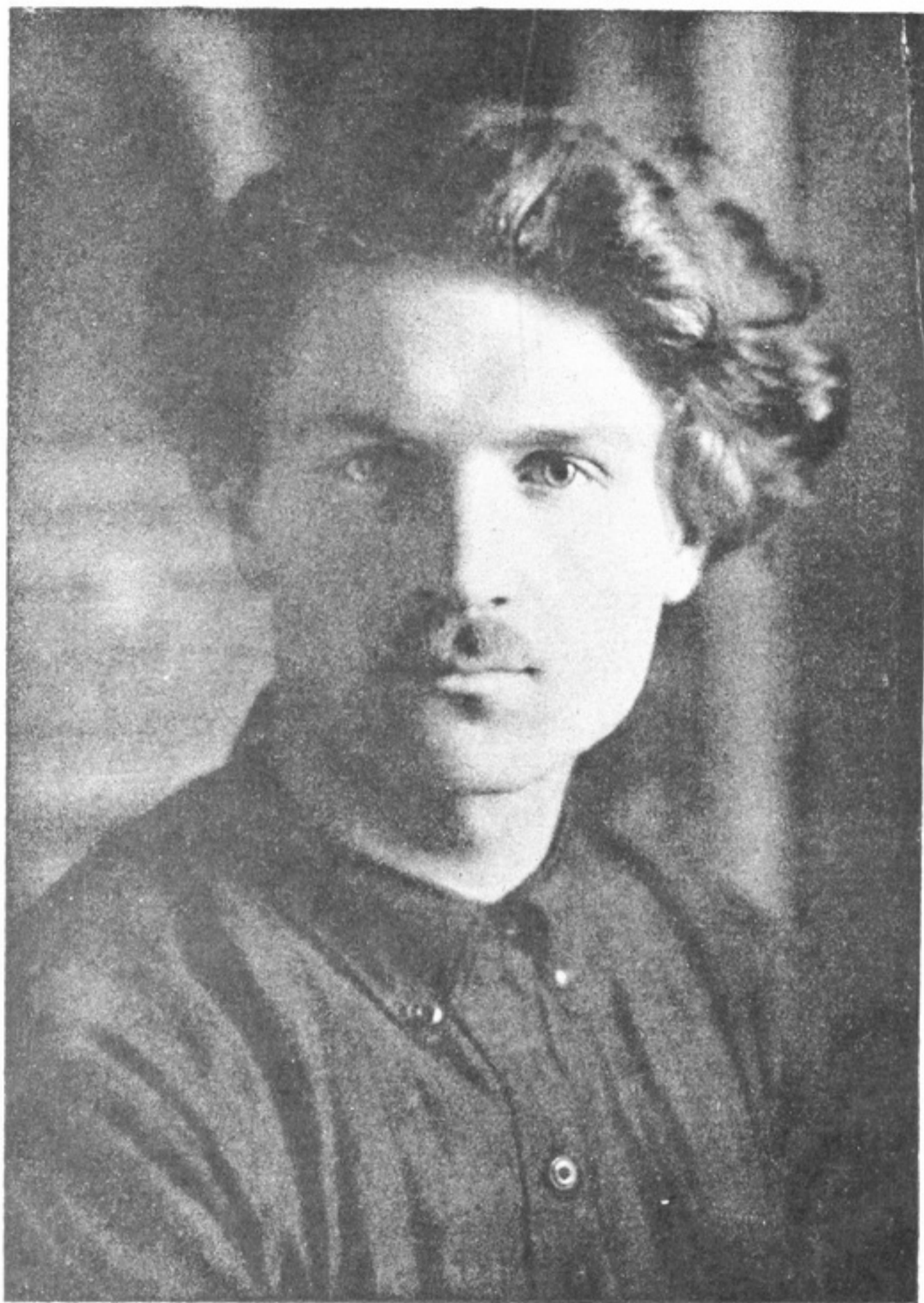
Handwritten number 14

ВИДАВНИЦТВО

СІМ

РОДЧЕН

Обгортка проф. Родченка.
Центральне видавництво
Союзу українських про-
летарських і селянських
письменників
19-СІМ-26
МОСКВА

ГРИЦЬКО КОЛЯДА

891.79-1

А 3615 И

ШТУРМ І НАТИСК

ПОЕМИ

Державна Публічна
БІБЛІОТЕКА УРСР
ІНВ. 13001

Видавництво „СІМ“ Москва
1926.

Центральна
наукова бібліотека
АН УРСР
Акт № 1992
№ 12 413-22

ВНООФ
Звірено 20.07 р.

ЖИТТЯ.

Курю.
Дим в синіх шклянках.
Хвилять хвилі сизо.
В спіралях блукає лоша.
Кучеряві дівчата в диму:
Золотоокі!
Золотобуйні!

- ... Дим в синіх шклянках.
1. На вулиці граніт.
Каміняри довбають граніт.
Каміняри мостять брук.
— Граніт сірий.
 2. Куди не кинь, заводи...
На працю йдуть.
Ультра-фіолетовим зором
Дівчата пронизують путь...
... Ультра-фіолетовим зором.
 3. Термометр Цельсія на 100
— Максимум руху праці.
 $\frac{9}{10}$ життя пішло
На працю і, працю!
 4. Полинь коливає сизий хвилань.
Молоко пахне сизим полинем.

- Блакитнеокі корови,
 Синьоокі кози
 Де полинь сизо-хвилить,
 Попасом пасуться.
 Кудрян! Кудрян!
 — Кучерявий вигін...
 Кудрян — стиглі вишні
 Червань! О, червань!..
5. Ой, гуляв же я хлоп'ям
 Пастухом сиволапим!
 В річку хлюп! хлюп!
 Голопузим смуглявиням...
6. Пахне полинь сизольонний до міст.
 Очі кохані лоскочуть далинь...
 Очі кохані вп'ялись в молоко...
 Сизольонний до міст, пахне полинь!
7. Велика людина!
 Мчаться дні
 За снігами,
 За горами,
 За планетами, сонцями
 Мчаться дні
 Сонце мчить —
 Мчить!..—
8. Плине метелик — кленовий лист.
 Квітка рожевая хилить...
 Ой, буйную головоньку,
 Хилить квіт рожевий!..
9. Каже мати смуглосонячна:
 — А, як буду стара, чи любитимеш?
 Каже мати синові смуглосонячна
 — Чи любитимеш?..
10. Люблю вогонь,
 Залізо в гарті
 — Огонь!..

11. Ой, скажу я син,
Мамі любій:
— Твій бо син
Є не грубий!
— Твій бо син
тебе любить.
— До самісінької смерти
Приголубить!..
Курю.
Дим в синіх шклянках.
Хвилять хвилі сизо.
В спіралях блукає лоша.
Кучеряві дівчата в диму
Золотоокі!
Золотобуйні
... Дим в синіх шклянках.
12. Горе, горе попелу!
Горе гною!
Слава, сонцю!
Слава, слава вогню!
13. Ти людино, що — попел
Ти, людино, що — гній:
— Горе, горе тобі!
14. Ти, людино, що — сонце,
Ти, людино, — вогонь:
— Слава, слава тобі!
15. За снігами,
За горами,
За далекими сонцями
Мчаться дні...
Сонце мчить —
Мчить!..
16. В космічному горні
На хвилях блакиті — огні!
Зелені майстри кароокі
Кують! Кують!

- ... На хвилях блакиті — огні!
17. Радійте пролетарі!
Радійте, пролетарі!
В космічному горні
Ви — перші ковалі!
Гасіть,
Світійть огні!
-

ЖІНКА У ФАРБАХ.

•

У грудях своїх помсту носиш,
В очах — божевільний жах.
Кожної ночі бульварами ходиш
З крамом своїм напоказ.

Ти чому блукаєш, жінко,
З розідертим серцем на ножах?
Ти чому, блукаєш вічно
По ночах?

Де стрибають буйволів отари
На просторах голубих степів,
Я іду туди — де стигнуть трави
У зеленій ранковій весні.

Ах не це! То мрія туди тягне!..
Я-ж блукаю по бульварах в ніч.
Хто на мене зором, тіль погляне:
Буде — „любий“ і „коханий мій!“

Ходжу я і пропоную тіло,
Страсть та втіху на момент один.
А степами буряно шуміло —
Мій летів коханий огневий!

Та нема тепер вже його...
А в степах я не блукаю більш.
У квартал прийшла зимою,
Продаюся кожному на сміх.

Ти чому блукаєш, жінко,
З розідротим серцем на ножах?
Ти чому блукаєш вічно
По ночах?

Я не знаю класи, ані брата...
І сестер своїх не визнаю я...
Тіль попала в руки ката
Він шипить: „Моя?“ „—Твоя!“..

Закликаю своїми очами
З божевіллями спокус.
Я блукаю вечорами
Де є сяйво електричних люкс...

Ах у серці не завія,
А вогонь палає там!
Всі кричать „— Поганая повія!
Ти фарбований, продажний крам!“

Заклену я місто це бетонне,
Свого серця палкого не дам.
Я піду туди — де сонце
Сяє день і ніч в огнях!..

Де не буде св'ятості: богатства
Ні червінців, ні корон!

Я іду туди де братство
Осіє погляд мій і крок.

Ти чому блукаєш, жінко,
З розідртим серцем на ножах?
Ти чому блукаєш, вічно
По ночах?

Що-б помститися о, гнівно!

•

Ти махаєш ними!
Лев Троцький!
Москва. Кремль.
Але ти усюди.
У Єгипті, Китаї, Англії,
У Американських Штатах.
На всіх континентах і морях.
Усюди голос твій
Ніагарить!
Ти запалюєш гніт динамитів.
І вони вибухають повстаннями.
Ти смієшся.
Самий найвеселий чоловік!
Радість у пелюстках троянд.
Розлітається у брисках!
Ти самий великий стратег
Лев Троцький!

ЕВРОПА.

У машинах мов у пудрі
У каналах і залізницях.
Міста—велитенськими горами.
Європа без влади робочих.
На панелях і полях плач, гніт.
Хмари саранчі—банкіри.
Європа котьол паровий.
Набувають пари.
У гейзерах вибухне пар.
Розірве котьол.
Зімкнеться ток електричний.
Згорять провода.
Європа у повстаннях.
Страйк робітничій.
Париж, Лондон, Прага, Берлін.
Антанти великі, малі.

Союз проти союзу.
Фашисти. Робочі.
Боротьба на смерть.
Європа!
Форкстрот і джанс банд.
„Культура, цивілізація“.
Жан Кокто і Франс.
Усе це загине.
Щоб породить Життя.
Під иншим Сонцем.
Під сонцем Комун!
Рудники! Шахти!
Заводи—страйк!
Робочі до влади!
Синеблuzники!
Європі кінець!
Штати Республік Радянських.
Рай!
Хай живе світова Революція!

КОМІНТЕРН.

У Москві проти Маніжу.
Комуністичний Інтернаціонал.
Зінов'єв Грицько
Кучерявий.
Комінтерн—батареї гармат!
Газова атака!
По морях і землях.
Бий буржуа!
Не дивись йому в очі.
На його циліндри.
На його брюки.
На його ботинки.
Схід і Захід!
Усі чотири частини світа.

Повстаньте!
"Око за око, газ за газ".
З вінтовкою вибивають вінтовку.
Компартії країн
Західних і Східних
Будуйте барикади!
Радіо-ток.
Телеграми.
Москва—маяк!
Комінтерн—грим!
Комінтерн—молонії!
Бий і троци банкірів!
Світи смолоскипи.
Запалюй світильники
Світової радості!
Дибом океан!
Хлинь океан!
На Європу і Азію.
Топи океан
Буржуазію!
Дибом земля!
Заводи дибом!
Шахти дибом!
Бий!!
Смерть ворогам!
Крізь огонь і воду.
Крізь авіогаз.
Крізь канонади
Гармат.
Радість гряде
Комуніади!
Інтернаціонал робочих рук!
Пригноблених
Негрів, кулів!..
Землю планету оновить.
Землю планету вснує

Соціалізм!
Хай живе Комінтерн!

ЛЕНІН.

Тобі зробили мавзолей.
Відсталі народи св'ятим:
Магометою і Будюю
Христом!
Ти такий чоловік, як всі!
Стратег Революцій!
Ленін Володимир!
Ти залишив десятки томів учення.
В них сказане слово твоє.
Молитва робочого!
Ми будем робити, як ти.
Ми хочемо, щоб жив ти.
Великий Леніне!
Пройдуть віки, а може епохи.
А може десятки років!
Ми винайдем Воду Цілющу
Наука!
І воскресим тебе!
Ми хочемо одного тепер.
Щоб жив ти Великий Ленін!

РЕЙС.

Москва.
Вокзал.
Наш рушив вагон.
На вокзалі якась—бранка
Намагалася співати
та не попадає в тон.

Сонце,
не пригадую,
чи чорне,
чи сине,
було тоді?
Тільки у віконце
Я побачив дівчину
з рудими волоссями.

Паровик засопів і зачмихав чмихканням.
Крикнув вокзалові: і-і-і-і!
Блиснули рельси рельсовим блисканням —
мов дві стрічки довгі, срібляні.

Мір'яєм простори
крокуванням рельсовим.
Премо вперед!
Гогочемо!

Змінюєм колір
на колір найчудесніший
мріяння бору
соснового.

Гей!
Вирвались з міста!
Ідем у просторіння
синів полів і неб!
Наші очі —
очі засончені
в сине просинєній
лет!

Гей ти, Русь!
Русь широка!
— Ресефесеерія!
Подивлюсь,
оглянусь:
пливе Волга й Ока,
як царевина!

Синій бір.
Шумить ліс.
Та на ліру: дзинь!.. дзинь!..
А в Сибіру?
Там тайга.
Тайга — чорний звір!
Тільки холод і тиша німа
в сполох північний дзинькас...

Твої ізби
соснами пахнуть.
Немає призьби в ізбах,
ані солом'яного даху.

Розляглись хутори
— отарами в полі
Протікають річки
— шаблюками в бої.

Вийде в лаптях мужик
Соху ладить йдоси...
О, коли-ж...— рій машин
змінить сохи й коси!

Лан за ланом... і лан...
Лан ланиться ланом.
А над ними небеса
З сонцевим сіяном.

Гей, ти Русь!
Русь широка
— Ресефесеєрія!
Подивлюсь,
оглянусь:
пливе Волга й Ока,
як царевина!

Та не довго тобі
гуляти так,
Гей, Русія!
Наробим машин
Утрамбуєм тракти
І будеш ти,
що не єсть,
індустрія!

І будеш ти:
з діамантними косами
— електричними!

Пустим ілюмінацію
над Волгами й Оками
світами райдужними!

Гей! 🌸
Війнеш ти косою
цвіте
світ кумачами!
Гей!
махнеш ти рукою
(та це-ж бо
городом Москвою)
і
ввесь світ сколихнеться
буйними,
рудими
прапорами!

Я співаю про Русь
кумачевськую!
А вітчизна моя —
там, де з волею дружусь
распривольницькою!

Гей, ти
— Україно!
Зове син твій.
Вийди на екран кіно
І розгорнись на нім:
шахтами,
степами,
яругами,
байраками.
Та гей,
і
синіми ріками,
так картинно!

Що ти не гетьманський козак.
Не Скоропадського — шпак.
А синької сині
синь —
та гей же
радянської вольниці
пан!
--- твій я син!

Твій я син.
В Майбутнє
лет
годин
днів моїх
— во ім'я
ер невідчутих чудес
твоїх.

Донбас...
Грає камінний рояль.
Це Шахтар
чорними пальцями
наярує плац
клавішів чорних
брацяллль...

Кайлами
кайлить
Донбас.
Вугільна пісня
пісняниться
хмільно.
Грає Шахтар на роялю:
— На чорному полі печалі
Ех, же й
весільно!..

Минають дні, години й ери
ідуть золотих отар.
І тоді, мої поеми — комунери
прочитає днів — вівчар.

І тоді, — згадають про Україну
— степовий
распривольницький край.
Кінолентою розгорнуть руїну,
прочитають:

„Був час
повстань“.

А я
з партрета гляну на них
Я —

пролетарський поет: —
Коляда.

І, промовлю:

„Друзі.

Ми дійшли до годин голубих...

Ні руїни,

ні гніту

нема.

Пам'ятаєте,

братане.

— — Перекопи...

Ми боролись за „Молот і Серп“

і дивились у Майбутнє

періскопи

наших, мільйонів очей...

Ех!

Волюшка,

волюшка

— распривольницькая!

Як

хороше їхати

на крейсерові!
Окіяни
і згряя вітряна
раззлодійницькая!
Як
хороше,
хороше
бути
на рейсові!
Сине небо,
розсинься!
Земле
майбутніх віків,
прояснися!
Ідем ми — братани
Крейсерами!
Окіяни, вітри
Нам братани!
Ех!
Ех!
Ех!
Весело нам.
Д'ех!..

ГОРОДА.

Гей,
Хто цей велетень?
Велетень із велетнів?
Певно,
більший
за Ейфелеву башту!
Певно,
більший
за гору Ельбрус!

Гей!
Хто цей велетень—
збудував кварталів плахту
і розсипавсь міліонами
будинкових бус?

Хто цей велетень—
окреслив майдани,
намітив кварталів
тераси руді,
брови провів— бульвари
по обличчю міському:
—ленти золоті!?

Гей!
Хто цей велетень—
будує палаци,
храми, театри, аероліт?
Хто це—
Шрубам
в граніти клаца:
—обрубую статуї
мільйонів літ?

Гей!
Я
кричу
мільйонами заводських димарів
і свистом
пастушачого свисту
з прерій, лісів, полів..
Гей!
Я
кричу
—це—вітра крик!
це бураний
распробураний рик!
Це кричить
140.000-й робітник!
А-ге-ей!
Робітник
будує квартали,
шліфує граніти віків!
Города
—гранітні отари,
дивляться
у майбутнє днів!
Города
—чавунні колеса,
землю:

— нашу землю
у Майбутнє
пруть!
Дивиться сонце
з—за синього плеса,
як города
китай-прапор
тчуть!
Іду
від міста до міста.
Ступаю
кроками залізниць.
Всюди
від Парижу до Рояль-Стріту
грає шарманка з криць.
Всюди:—
заводи і шахти
двигунами присіли,
пихтять.
Коло них
робітників
штати
на капіталістову шкуру,
потять...
О!
Коли?
коли?
коли?
города
підуть
околицями в центр?
Шахти
піднімуть замурзані обличча?
і
кайлами

буде
обкайлена
експлоататорська тисяча
вцент??..

Города:
Парижі. Берліни. Лондони.
Вам
Вам огневі плакати:
— Руште свої замурзані колони
з заулків і о голиць
на майдани!
Робіть:
з димарів рудих— гармати,
в хемічних заводах— гази!
Рудокопи,
будуйте барікади!
Всі,
штурмуйте палаци!

Хай,
кулі обцілюють бруки
і обкулеметяться вікна.
Зате,—
роскуються руки.
Зате,
китайнський кулі
заінтернаціоналитель
у самого,
що не есть їхнього,
Пекіна!
Гей!
Города!
До вас клич Комінтерна.
— Огнями кричить Ленін!

„Гей!
Города!
Токіо...
Н'ю — Йорк...
Пекін...
— Б'є барабан
дробом повстань!
— Вже недалеко
злото
пурпура
раннь!..

МАШИНИ.

Рух.
Натовп.
Гомін.
Пробіг авто шин.
Топіт кінських ніг.
 Дмуха
 в міради сурм,
 вулиць,
 камінний гук.
 Дихає —
 грудима цегельними,
Місто:
 Велетень — Спрут!
Біг.
Пробіг.
На кілометри:
в рух.
На кілометри:
в звук.
— — в місті:
Велетень — Спрут.
 Місто: — — — живе!
Хапає людей на гаки.
Кидає — в цегляні льохи.

світить:

в білюли свіч.

Зорить:

в міради зір.

З нього,

культурних гам,

вилітають шини.

Місто:

— чавун, метал.

Місто:

— кус машини.

Місто — гранітний завод

Серед рудих пілль.

Бумерангом — на гін — на кілька сот
кидає в просторінь зір...

— Куйся, пісне перемоги
машин на селі!

Маковій! Маковій, прапоре,
на бігунах і, мерідіанах Землі!

Як прокинувся селянин спозарання,

Застебуючи гудзики в штаннях — —

Ще зоря — не грала на срібляних цимбалах,
не мукала корова в стайні.

Було скошено — перший сніп,

музиканням коси у балці, —

як туман на землю ліг

і вистромило сонце пальці.

Твій, музикальний інструмент:

— блискавиця — коса в жовтих струнах,

...мій косаре — дударе,

улюблений гусяре!

— — — трактори на поля ідуть.

Твоя пісня — остання...

В поцілунках бурих вуст,

твое з жнивими — прощання...

З заулків

І

вулиць міст:

шляхами...

шляхами...

—табунами!

рушать

машини на тік.

...Коні, коні вороні!

Вам не бігать по ріллі,

не тягати борони...

Коні, коні вороні!

— — Коні: не мчаться моторами,

Сліплячи очі гонами...

— — Коні: не шубовснуть в сині океани,

як алюмініві біплани!..

Знайте:— коні вороні,

вам — не бігать по ріллі,

не тягати борони.

Знайте — коні вороні!

А —

бувало...

у степах;

скочу верхи на коня

і —

помчуся по ланах:

у степах!

Вітер в ухах — —

а в руках:

грива буйна!

у степах,

у степах,

у степах:

вітром
мчався
на:
коні...
Дзень — кінь!
Дзень — кінь!
Дзень — кінь!
Дзень...
Дзень...
— У степах:
вітром
мчався
на:
коні!...

Ось вона — жінка!
Іде на велосипеді по Тверській вулиці.
Кокетуючи дивиться. Кокетуючи посміхається.
У сні, також, кокетує й посміхається.
Тільки тіло, тільки страсть і, більше нічого.
О, ночі п'яні, кокаїн і опіум!..
О, любовники! Сьогодні — один. Завтра — другий.
А може сьогодні й той — і другий — і четвертий!
Ось вона — жінка!
Іде на велосипеді по Тверській вулиці.

II.

Ось вона — grand dame!
На автомобілі їде з чоловіком.
Висока, товста, в лакових черевиках.
Золотий браслет на руці.
На грудях — медаліон.
В руці — лакове портмоне.
Ось вона — grand dame!
Grand dame їде на автомобілі, в трамваї, на візнику,
на аероплані і в міжнародніх вагонах.
Літом вона їде на курорти до Кавказу чи Криму.
Вона любить вишукувати в собі хвороби.
Вона пудриться, фарбується і робить манік'юр.
Вона дивиться часто в люстру.
Вона біла і товста.
Вона надзвичайно чиста.
П'яно пахне духами, фарбою, пудрою.
Grand dame має дітей і не має.
Grand dame виховує дітей так, як і сама виховувалась,
по панському.
Grand dame ходить пішки рідко, хіба необхідно
буває робити моціон.
Вона любить пити вино, їсти шоколад і цукерки,
а інколи, курить добрі цигарки.

Вона любить читати в газеті кримінальну хроніку
й суд.

Вона любить ходити по магазинах і вибрати мате-
ріал на свою вдягу.

— Розглядати в вітринах розкішні вази, квіти,
нуфактуру, браслети, годинники, діаманти.

Хто в неї дружина?

— Може: комісар, нарком, спекулянт, непман,
комісіонер і інші.

В театрі вона має шовкову вдягу і граційно посмі-
хається.

Кокетує, виставляючи наперед декольтировані гру-
ди, які вилазять з сукні.

Инколи вона вродлива — і дуже вродлива.

Инколи в неї груди — м'які, спрацьовані, вигля-
дають капшуками або гнилими грушами.

Ось вона — grand dame!

III

Вдень реклами і вніч реклами.

Вечір припав електричним брезентом, на місто.

Або — сяєвом люстричних грон — лихтарів.

Або — вечір птахою чорною (такою чорною, як ніч)
ропластався над: бульварами, майданами, ву-
лицями.

І жмуриться птаха від сяйва кварталів — вночі.

У таку ніч — є жінка — повія.

Кожний чоловік може купити її тіло.

Ось вона жінка — повія!

Рекламна, як афіша!

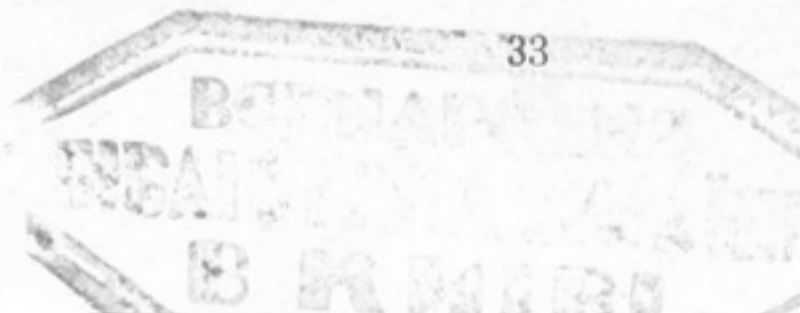
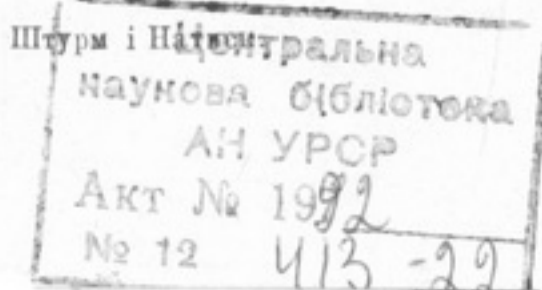
Продажна, як крам в магазинах!

Іде п'яна по бульварах і вулицях.

Шукає заробітку.

Напилась вина (а инколи самогону), нанюхалась
кокаїну.

3

Іде п'яна, хитається.
Хто хоче:— купуйте?..
Ось вона жінка — повія!
Продається!..
Рекламна, як афіша!
Продажна, як крам в магазинах!
Вона нестирливо дивиться в вічі всім:
непману, робітнику, службовцю,
комісару, маляру, вченому, студенту,
спекулянту, поету.
Вона пропонує свій крам.
Тіло! Хто хоче тіла? — Купуйте!..
В неї цигарка в зубах блимає вогнем.
А є ще — не повія — grand dame.
— Що їздить на автомобілях, на візниках, на аеро-
планах і в вагонах міжнародніх.
Вона — не повія — grand dame.
Бо — вона не продає свого тіла, а віддається
всякому п'яна, распатлана, фарбована..
Вона має шовкову вдягу і фарбоване руде волосся.
Вночі — голяка — вона віддається „джентльмену“
за №№ 1, 2, 3..
Матовий колір люстр електричних спадає на її по-
стать.
Шкіряні канапи стоять довкола стінок — прекрасні.
Східні килими роблють затишок.
„Джентльмен“, скидаючи пенсне, лізе на неї
і — — куйовджить її — — —

Так — ніч, крізь ніч...
Але, вважають її за чесну жінку.
Вона — не повія — grand dame.
Вона має багацько червінців.
Але: на бульварах, на майданах, на вулицях —
ходить п'яна: — повія.
Повія:
рекламна, як афіша.

Продажна, як крам в магазинах:
Повія: — здихає з голоду.
Але:
всюди: На майданах, на бульварах, на вулицях,
в пивних, в кафе-шантанах —
вона виставляє свій крам: тіло!
Купуйте!
Купуйте!!
Купуйте!!!

IV

Ось вона жінка — продавщиця цигарок!
Стоїть на вулиці і на розі вулиць з ларком „Мос-
сельпрома“.
Крізь штекольце ларка виглядають; „Іра“, „Люкс“,
„Ява“.
Вона посміхається тим, що проходять повз неї.
Вона хоче продати багацько — всі цигарки.
Але чомусь мало купляють.
Вона стрижена. На голові кашкет з написом „Мос-
сельпром“.
Вона продає цигарки.
Посміхається і топчеться на однім місці.
Вона — вродлива.
Вона, певно, студентка, а може де вчиться на роб-
фаці, а може — ніде не вчиться.
До неї підходе чоловік в шляпі, з палицею і порт-
фелем.
Він має добру весняну вдягу.
Він дивиться на неї. Вона: — посміхається.
Потім він купує в неї цигарки „Люкс“.
Ось вона жінка — продавщиця цигарок!
Вдень і вніч стоїть — продає цигарки.

Хто хоче: купуйте в неї!
Ви її побачите всюди на вулиці.
Вона посміхається всім —
аби продати цигарки.
Але, инколи, її обличча буває сумне.
Але, инколи, вона плаче.
Тай, цього ніхто не бачив.
Тай — навіщо другим знати про це.
Ось вона жінка — продавщиця цигарок!
Промінь сонячний впав на штекольце ларка.
Промінь сонячний зайчиком побіг по цигарках.
Потім стрибнув до її білявого волосся...
І, там заплутався!
Ось вона жінка — продавщиця цигарок!
Вона стоїть на вулиці і на розі вулиць.
На кашкеті в неї літерно:— „Моссельпром“.
Вона всім посміхається.
Підходьте
і
купуйте в неї
цигарки!

V

Ось вона „панночка“, що працює в установі!
Напудрена. Фарбовані вуста.
Зігнувшись передруковує протокола або кореспон-
денцію.
Або реїструє різні папери.
Ось вона „панночка“, що працює в установі!
Потайно, помік праці, дивиться в свічадо.
Накладає фарби та пудри на обличча.
Кокетує з секретарем або керуючим справами.
А, инколи, з завом і замом.
— Дивлячись, яка в неї врода і нахабство.
Читає в газеті кримінальну хроніку.

Любить кіно й романи.
Любить інтриги.
Ось вона „панночка“, що працює в установі!
Така легковажна.
В голові лише: любов, театр і кіно.
Вона так захоплено оповідає подругам про сни.
Задається, перед ними, любовними інтригами.
Машиналино переписує на друкарці папери.
А в голові — миляний пухир.
Іде вулицею, розглядаючи вітрини.
О, вона жагуче хоче ходити так, як і другі дами!
Вона так хоче мати лакові черевички і, прекрасні,
бузкового коліру панчохи...
Працює 4 місяці.
На цей зарібок купує лакові черевички і, пре-
красні, бузкового коліру, панчохи.
Вона їх показує всім.
Вона надзвичайно рада, що має лакові черевички
і такі панчохи.
Ось вона „панночка“, що працює в установі!
Напудрена. Фарбовані уста.
Кокетує з секретарем або з керуючим справами.
А інколи, з завом і замом.

VI

Ось вона жінка — торговка!
Має на ринкові будку.
Продає різний крам.
— О скорій, скорій-би пройти цей ринок!
Не звертати увагу на зойки і крам!
Далі! — від цієї багнюки!
Ось вона жінка — торговка!
Кричить і вихвалює крам.
Закликає покупців.
Нахабними словами висловлюється.

Жадність. О, яка жадність!
Аж слина бризкає з рота.
Не жінка, а жаба.
Тіло чи сумління продасть за гроші.
Гроші — все! Гроші — щастя для неї!
Ось вона жінка — торговка!
Вірить у бога.
Ходить до церкви.
Свічки ставить.
Десь має такого, певно, як сама чоловіка.
Сполучається...— Пхе! Як противно!
Має дітей.
Вона забороняє їм йти в комсомол, чи до юних ле-
нінців.

Б'є їх. Лає їх.
І, привчаються діти торгувати.
Ось вона жінка — торговка!
Жадність скалічила в неї обличчя.
Очі в неї, як два гаманці.
Спекуляцію вона любить.
Скаржиться на комуністів.
Називає їх антихристами, як і піп.
Ось вона жінка — торговка!
О, скорій-скорій пройти цей ринок!
Не звертати уваги на зойки і крам!
Далі,— від цієї багнуки!
Скорій!
Скорій!
Через — ринок!

VII

Ось вона жінка — селянка з степів України!
У сонцеву спеку в'яже снопи на полі.
У вишитій полотняній сорочці.
Боса і загоріла.

З довгими чорними косами.
Карі і блакитні очі.
Чорні очі.
Ось вона жінка — селянка з степів України!
Іде на гарбі — співаючи сумну думу.
Або зимою на пряльці пряде, теж співаючи.
Або порається коло печі, варить їжу.
Або ввечері, коли місяць срібляними доріжками
спадає на землю, вона на вулиці чи на ви-
гоні з вітряками —
танцює, співає — жартучи з парубками.
Ось вона жінка — з степів України!
Вільна, як степ!
А в очах блакитні небо і мрія...
А очі в неї блакитні і карі — і — чорні, як ніч...
А буває — вона пухне від голоду.
І кожен день надмірна праця.
Але є пісня і блакитне — таке блакитне, як бла-
кить — небо.
Але є степ: — сизий степ, без електри і без машин.
Два контрасти — день сьогоднішній має.
Це жінка — селянка і непманка — жінка.
Перша — працює і співає голубу пісню.
Друга — не працює й не співає голубої пісні.
Перша: здорова, вродлива (ой, яка вродлива), струн-
ка, загоріла.
Друга: квола, шоколадна, туберкульозна.
Ось вона жінка — селянка з степів України!
Сизих степів: — без електри і без машин.
А була революція.
(Всі знають про це)
А — жінка була вогонь!

VIII

Ой, як гарно!
Жінок багацько, багацько.

Червоні хустки й руді прапори.
Вулиці, майдани, завулки — руді.
Це — демонстрація проти фашистів.
Це — робітниці йдуть з робітниками.
Це у них голубі огні в очах:— Майбутнього.
Хто не бачив цих вогників?
Хто не відчував рудого натхнення прапорів?
Ось вони — жінки — робітниці!
З завулків, окраїн, посьолків — до центру йдуть.
— Демонстрація проти фашистів.
Помстою:— дихає місто.
Ненавистю:— димлять димарі.
Ось вони — жінки робітниці!
Гей, геніяльні ліпляри, маляри, поети!
В натовп!
Зліпть, намалюйте, напишіть поему „ЖІНКА“!
„Мадону“ Рафаеля — під ноги!
Матір божу — під ноги.
Є — жінка — робітниця.
Ось вона працює на фабриці, на заводі, в майстерні, вдома.
Вона ткачиха, слюсар, кондуктор, майстер.
Вона, двигуни майбутнього, двигає.
Ось вони жінки,— робітниці!
— Іх — — мільйони!..
Це у них голубі вогні в очах — в Майбутнє.
Хто не бачив цих огнів?
Хто не відчував рудого натхнення прапорів?
Ой, як гарно!
Червоні хустки й руді прапори...

IX

Ось вона дівчина бадьора — комсомолка!
Очі:—Сонця!
Обличча:— небо, степ, місто.

Дивиться „КІМ“ з грудей.
Червона хустка.
Червона стрічка.
Червона сукня.
Ось вона дівчина бадьора — комсомолка!
Як весело йде — по вулиці.
І дивиться цікаво як, на все і на всіх.
Очі: — сонця — — Сонця: майбутні!
Ось вона — комсомолка!
Цікавиться всім, на все реагує.
Читає газети, книжки —
В трамваї, на бульварі, в потязі.
На лекції ходить учитися.
Доклади на зборах робить ріжні.
Жваву участь приймає в дискусії.
Свіжість, радість, весна — комсомолка!
Найкращий товариш!.. Любий товариш!..
В старого підпільщика радується серце,
Коли він гляне на бадьору дівчину:
— „Ось наша зміна — комсомол!
Наші здобутки не загинуть“!
Серце радується в старого підпільщика.
Очі у нього дивляться в прекрасне майбутнє.
Хустки червоні. Маки червоні. Зорі червоні.
Прапори — червоні. Червоний колір найулюблений
людей — вільних.
А комсомолка:— червона, як стяг, чи та зірочка
на кашкеті і червоноармійця!
Ось вона бадьора дівчина-комсомолка!
Вона захоплюється „НОПом“, Лігою Часу і Новим
Побутом.
Читає Леніна, Троцького...
Серце радується в старого підпільщика:
„Росте зміна! Наші здобутки не згинуть!
Ось вона дівчина бадьора-комсомолка!“

Х

Ось вона жінка — член партії!
Працює в Женвідділі, Ц.К., бюро ячейки.
На фабриках, на заводах в майстернях.
В установах, трестах, синдикатах.
В судах, відділах, в дит. будинках.
В завкомі, фабкомі, райкомі.
Ось вона жінка — член партії!
Стрижене волосся, грубе обличчя.
В неї очі в рубінових огнях майбутнього.
Рухлива. Енергійна.
Брудна. Умивається водою без мила. Або простим
милом.
Вона всюди: на зборах, конференціях, з'їздах.
Вона каже запальні промови.
Вона закликає вічно. Всюди закликає до кращого
життя.
Закликає до організації:— організовує.
Закликає до партії.
О, робітниці і незаможні селянки, пригляньтесь
до неї.
Ось вона жінка — член партії!
Вам буде соромно.
Ви прийдете в ячейку до неї, чи в райком.
Ви скажете:— „Я також хочу організувати!
— Працювати на користь всього робітництва і не-
заможного селянства“!
— Ви скажете:— „Я хочу бути членом партії.
— Працювати в женвідділі. Промовляти до маси і
організувати її“!
Ось вона жінка — член партії!
Біжить пішки по Тверській вулиці, по Арбату, по
Остоженці.
Біжить на фабрику, на завод, в установу.
Ясний і чудовий погляд.

Сила і міць.
— Ось вона жінка — член партії!
Синій погляд очей синіх.
Синя вдяга. Боса чи в сандаліях.
А зимою в валянках.
Хто знає:— чи має вона кохання?
Чи має кімнату й ліжко?
Чи має своє щастя, особисте?
Хто — знає?..
Ні, вона біга!
Вона — всюди.
Вона працює вдень, і вніч.
Ось вона жінка — член партії!
Організатор. Будівничий щастя.
Будує мури майбутнього.
Камінь до камня, цеглину до цеглини.
Заливає цементом, бетоном і асфальтом.
Нове будує щастя.— Будівничий!
Ось вона жінка — член партії!
Робітниці, селянки,
Пригляньтесь до неї.
Ви її всюди побачите.
-- Вона у червоній хустці.

ОЛЕНКА.

I.

Є Валки валами укриті,
ярами через лан —
на полі стежкою у житі
Оленка біга, мов пацан!

Нарве волошок синедзвонних
до них — сокирки й коров'як.
Сплете віночок сміхольонний
і ходить в ньому, мов козак!

А дома мама й татко з праці
прийдут й Оленку попестять.
Оленка біга, плаче, скаче,
А дні летять, летять, летять!

Весна квітками розквітала
не раз уже гули жуки...
Оленка-ж наша підростала,
і залицялись парубки.

В вечірніх тінях тьохне соловей,
і місяць заобілить гай.
В Оленки коси, мов ручай!
Біжит на вулицю в Кургай.

І вечір вже сміється буйний,
У танцях вихорем дзінчить.
Антошка на гармошці лунній,
мов хміль, мов біс, бренить!

А далі пісня, пісня люба!
О, як любив я слухать хор
дівчат і хлопців коло дуба
в зоряну ніч, нічний полон!

І знову ніч. І знову танки.
Оленка з хлопцями тремтить.
Коли-ж зоря відчинить сонячні фіранки,
тоді Оленка в клуні спить.

І рано вранці, як ще сонце юне, юне...
Стара матуся її розбуде,
І йде вона на працю в сад,
у панський сад полоть буряк.

II.

Сонце золотою смугою жбурляє в полільниць.
Засмажені руки їх рвали бур'ян.
А дужа пісня піснянилась горілиць.
Розбуянилась полільницька буянь!
Здавалось, дисгармоничними зойки посіпаки,
що нахабними очима роздягував усіх.
І бирсалось йому з прокльоном „собаки!“
Й оскаржений зневаги сміх.

III.

Я хочу тут сказати до цього,
що це було підчас війни,

коли моя матуська бога
молила за своїх синів.

Оленка-ж виросла вже наша,
немов тополя та струнка!
І забігав до неї Саша...
Вона, мов кізонька прудка,
гасала з Сашою на поле
і в гай, і в ліс
перекоти-полем!

Скажу, що Саша був робочий із заводу.
Прийшов він в степ на працю до панів,
Оленку полюбив за вроду
і від кохання в степу шалів.
Іще скажу, що він збирав робочих
із панських окономій і ланів,
казав про кривду і охочих
записував до більшовиків.

Слухав його батрак і селянин —
дивився в очі, аж рота відчинив.
...О, так хотілося добути волі!
Запалити панські будинки.
І в степовім роздоллі
здобути світла у свої хатини!
О, земле! Земле чорна, плодоряча —
потом полита, кров'ю окроплена!
Коли-ж прийде воля жагуча
і будеш, земле, наша, нами оброблена?!

І він казав:
За землю!
За волю!
І тоді,

коли ні пана, ні поміщика, ні царя
ані фабриканта,
ми — робочі
і ви — батраки і селяни
будемо при владі!
Пролетарі!
Пролетарі
всіх, всіх, всіх країн,
єднайтеся!

Чула Оленка.
Тремтіло серце...
О, лютий пане Корсуненко,
Задамо тобі стрючкуватого перцю!
Не будеш ти знущатися над нами,
— Батраками, полільницями, жінками!

IV.

Ой, то не чорна ніч, не грім, не блискавиця—
то розходилася громада — з набоями рушниці!
Тільки треба шнура протягти від села до села,
Тільки треба підпалити його
комуністичним сірником!
щоби вибухла помста, помста вогнева!
І тут вже не страшні ні цар, ні поміщик,
ані пан з куркульом!

V.

Хвилювалось село,
коли Сашу взяли жандарі.
Танцював канчуком
пан по голодранні.

А Оленка?
...Мліло серце печевом розпечене...

Туга трембітою захникала.
Та не втопилася в криниці над вечером.
І не продзінчала вік свій зеленкою.
А стала провадити справу Сашину,
з наймитами гартувала стяг червоний.
Стяг червоний — човен бистрий!
На ньому батраки поїдуть в путь, в дорогу.
Будуть розбивати мури панські,
будуть їх у полон брати.
І будуть будувати світи,
— Буде той світ зватись: Комуна.
Буде він мати шовково-червоні руна!..

VI.

Дев'ять раз місяць перекинувся рогами,
а в Оленки народився Івась-син.
Колисала вона його під снопами...
Цілувала з сонцем його синь...

Затинала пісню колискову:
„Ходить бабине сонце, ходить.
В решеті його носить воля.
Плеще море човен, плеще...
а на ньому Івась Сто-Доля!

Іде Івась по морю бурхливому —
Хвиля весельце зломить?..
Аж у човен сонце стрибнуло,
Порадоньки в Івасика просить.

Каже Івасик сонцю руде-рунному:
— поїдемо ми по землі та по всій землі.
Будеш ти котитись шляхами по полю буйному.
Будеш промовляти тай усій братві:—
„Гей, братва голодранна, робоче-селяна,

час пірвати пута віковій,
час вже жити нам та й без пана,
час бути Комуні золотій!“
...Гойд, гойд, мій Івасик,
Гойд, гойд, мій миленький!..

— Дев'ять раз місяць перекинувся рогами,
а в Оленки народився Івась-син...
Колисала вона його під снопами,
цілувала з сонцем його синь...

VII.

Летять партизани байраком,
на вороному коні старшина.
Хто це легить з гаком,
коли довкола тиша німа!

Хто цей старшина чорнявий,
— так струнко сидить на коні?
Гей, Оленка в бій вогняний,
мчиться з ватагою вночі!

Прибігли в село. Там білі.
Зрізались. Кулеметний стріл.
Вигнали їх!
Зібрала батраків всіх.

Оленка промову держить:
„Любі товариші!
Знущаються над вами білі.
Тра вигнати їх!
Гуртуйтеся в партизанські лави!
Ідіть до нас!
Хутко більшовики будуть,
вирятують вас!“

Набралась ватага чимала
червоних партизан.
І знову в ліс помчала
Оленка-старшина!..

VIII.

Була Оленка в Перекопі
червоноармійцем у боях...
Так сміло йшла в сталій колоні,
так метко була „врангелят“!

О, Перекопе, кров'ю политий!
Скільки загинуло славних борців?!..
Знаємо, знаємо бій знаменитий.
де ми зламали панських синків!

...Нашу Оленку під Перекопом
вразила куля в груди.
Дужі хлопці винесли окопом.
З жалю тремтіли руки...

IX.

Далеко від Перекопу. В лікарні. Уночі.
Жагуче мріяла Оленка про ранки степові...
І вимовляла слово спраглими вустами
болючим шепітом: „...мій син... Івась!“
А ніч кожаннячими хустками
була так чорна... була німа... був жах...

X.

Івась же бігав коло баби.
Багацько чув Івась казок.
Одне хотів він бачить: маму,

щоб вкупі йти ловить рибок.
Набридло бігати по полю,
в дворі ловити гусенят,
і він до баби на стодолі:
„Скажіть, де мама моя, га?“

Бабуся разважати:

„Мама скоро приїде.

Вона привезе тобі коня.

І будеш ти козакувати!“

Івась вчепився, мов піня:

„Де мама, мама моя?“

А потім, мов сонячник, похнюпивсь

й заплакав так гірко... гірко...

Сльози витирав кулачком бруднючим

й побіг сховатися у сіно.

-- Івасик, друже мій, сонячнику жовтопелюс-
ний,

не плач!

Приїде матуся хутко.

Будеш ти козачиною,

ого, яким хорошим!

Не плач;

буде матуся тутка!

XI.

— Ти хто така?

Махно прискіпавсь до Оленки,

— Я — більшовичка!

кинула в вічі.

— Батьку! — гримнув Бондаренко.

— Дозволити розстрілять?

— Ні!

Кинув блискавкою він.

— Ідем! В намет!

Пішли...

Йшли поруч:
Махно кучерявий, патлатий хлопець.
Оленка струнка. Молода. В військовому
вбранню — козак!
Здавалось (у Махна такі сині... сині очі...),
що він ніколи не зміг би вбивати людей...

Прийшли. Навет.
— Ти більшовичка?
— Так!
В наметі порожньо, нема нікого.
— Роздягайся!
— Ні!
— Ах, ти-ж, більшовицьке стерво!
Я тебе зараз заріжу!
— Ріж!..
Схопив. Рубанути шаблюкою?
Замахнувсь.
А далі „Катись колбасой!“

ХІІ.

Ен-Е-Пе...¹⁾ Ен-Е-Пе...
Міцніше крокуй Ер-Ка-Пе!
Хай твоє око мільйон — зоре!
Хай воно пильно зорить!
Ен-Е-Пе...
Міцніше!
Міцнішай Ер-Ка-Пе!
Потягом ідем в Донбас.
Чую, як гонг,
над шахтами:
Дон...
-бас!
Дон...
-бас!

¹⁾ ПЕН.

Дзвонить велетенський гонг.
Наш ешалон став.
— Де тут ячейка?—
Питаю в шахтаря.
— Там! Секретар Оленка!
Йди пря!

ХІІІ.

Плакат.
Чорні Червонолітерно:

ЗА ВЛАДУ РАД!

Один. Два. Три.
Плакат. Плакат. Плакат.
Ка
Пе
(бе)
У!
Йду...
— Це ячейка?
— Ви товариш Оленка?—
Питаюся...
— Я!
Плакат. Плакат. Плакат.

Ка
Пе
(бе)
У!
А у горі гонг:
Дон
-бас!
Дон
-бас!

Дзвонить.
Вугільний тон.

XIV.

Іще...
Вчитися!
Вчитися!
Іду...
Москва.
Це-Ка женвідділ.
— Ви товариш Оленка?
— Я!
— Маю листа від Володьки.
Чита.
...А, це той, що вкупі на фронті були!
О, які то були чудові дні!
Це-Ка! Це-Ка! Це-Ка!
Женвідділ.
— На стінах—так:
Жінко ти рівна з чоловіком!
Іди в Ер-Ка-Пе!
— плакат.

XV.

А Івасик? син Оленки,
— юний піонер.
Вчиться.
Носить Леніна партрет.
О, з Іваська буде комунер!

XVI.

Чую велетенський гонг,
не над Донбасом,

а і на Рурі,
і в Англії, в Німеччині, Франції,
і в колоніях,
і в Японії,
Чую велетенський гонг!
Леніна лозунг:
— Ідїть до
Ком-інтерна
Колон!!
Пролетарі
з усіх
кінців!!
...Клара Цеткіна і мільйони Оленок!
О, жінко!
— Колони комунерок!
Дріжить капіталу твердиня!
Чоловік і жінка...
Гей, пролетарі,
наш час!
перемога
в
боротьбі!

НАСТЯ.

Ах, цвіркуни, запряжіть коні.
Везіть діжки з водою
в кашкетиках мідяних.
— Тушіть моє серце...

Ти кохана, що я закоханий в тебе лотоса
нектаром,

в осени
по срібній драбинці
в золотій павутині
прилізь до мене.
Серце моє працює вулканичним заводом.
Газом запалюються труби — нерви.
Пробігає кров жовто-гаряча —
в серці: завод працює!
Він не димить.
Температура в квадрата біліоннім ступні.
Голова навантажена газом.
Він распечений і скоро вибухне.
О, прибудь, кохана.
Пальцями пестівливими розгладь мої кучері
залізні.

Зором сонця — очей своїх
заглянь у буревій серця.
— Завод працює!
Молотки стукотять, стукотять.
Гольфштрами бурхляє кров.
На Гольфштрамах дредноути мислі.
Дредноути бурелом'ять.

Ціклони цовзуть.
Цікло-о-о-они!
О, прибудь, кохана!
Бувають у серці вибухи Фузіями,
землетруси острова Ніппона:
— тоді між нами
радіо-телеграф
уніссонить...
Срібними драбинами заткані ночі...
Ночі ліплять діамантні статуї:
Ночі жагучі в страсті...
О, прийди, кохана!
Я люблю осінь...
— сизим коником
серед Гімалаю,
Уралу
і над куцими пеньками стерні,
я сизим коником лечу.
Я люблю зажуру рудого лісу.
Бо зажура павучками,
що тчуть срібляні фіранки,
оповиває зір
волошкових моїх очей...
Я люблю осінь...
— Бо ти, Насте, далека...
Північним
чи Тихим океанами
десь плескається твоє серце.
Я закоханий в тебе
— Ти далека...
Я знаю:
(не мовчу про це)
Тебе татко привіз на човні.
Плавав човен на Дніпрі.
Твоя мати — мавка.
Вони зробили тебе з квітів льону.

Оросили водою Дніпра.
З неба відірвали по шматочку синьки.
Скували з синьки очі — блискавиці.
Потім, нарвали квітів польових.
Кожна квітка віддала тобі свою вроду.
Кожна квітка приголубила Настю...
Стала Настя, як квітка.
Прекрасні кучері твої тичинки обкутали
пергою золотою.

О, ти моє любе дівча,
прийди в гості:
— я чекаю...

Моя майстерня: „Слово“ завжди відчинена.
У ній багацько: криці, чавуну, граніту...
Вона збудована з бетону.

Має вона шкляний небосхил.
О, прийди, моя люба, в гості!
Заглянь до майстерні „Слово“!
— Я найщасливіший.

Кожна клавіша мого роялю
Клавіатурить пісню.
О, в мені — багацько пісень!
О, моя голова така багата!
А коли задимлять Фузіями...
Коли революційна племін обхопить
країни всі:

— я перший
сяду на коня панцирного
і
на кобзі п'ятиструнній
співатиму про перемогу повстанців.
Моя пісня — подих бурун.
Сам я — майстерня, завод.
Я баянню революцію піснями...
Запитають у мене друзі,
коли зарудяниться світ,

під тихий спів баян революцій
— під мій спів космічної любові:

„Чи

ти

маєш

кохану?..“

О, скажу тоді їм.

О, відповім.

— Люблю я землетруси, буреломи...

— Люблю я боротьбу...

— О, люблю я космічне горно,
де кожен атом напружено бурує,
де стук і гамір

і непереможній закон...

Люблю я відбудову Нового Світу —
бо архітектор — пролетар!

Скажу я...

Відповім:

— Іще люблю я Настю — дівчину прекрасну,
бо вона — така далека...

Десь хмариться Настя на гойдалці лісів...

З Дніпрових хвиль очима зорить...

Квітками тче тканину мрій...

— О, скажу тоді їм...

— О, відповім...

В Насті коси, як буйне волосся
комишами шумить над водою.

В Насті очі, як сполохи північні
вінками — з веселок — бризнуть...

Синій подих глибокого неба
заосінив ті очі сумні.

Очі бризнуть проміннями сміху...

Очі квилять пташками в полоні...

... В пазусі твоїй — два сизих голуби
тремтять крильцями в кублі...

твоя шия — біла лебедиха...

Спалахнути пожежами газів.
Нафта вибухнула фонтанами проміння.
Я в вулкановім екстазі.
Температура подібна на руде сонце...
— Це кохання мене ланцюжить
перевеслом у сніп.
— Колосками на золотих струнах,
мій Насті спів.

Антрацит мого серця розгорівся до-біла
— зиркнула Настя лісними довговіями.
Розітнути мою полюбу
— випустила з очей стріли.
Задзінчали стріли-блискавиці.
впнулися в горно чорнее.
Тоді надів я рукавиці,
скував із стріл ліру лункую.
Випустив набій перший в серденько,
а на ліру утнув пісню буйную.
Другий набій просто в доленьку,
— в доленьку лихую...
Ой, упав набій Насті в серденько:
— загорить вона вогнем полюби...
Ой, упав набій в лиху доленьку:
— попливе вона синім човником...

Я грав на ліру.
Кохання в струнах.
Вона йще стрілу
Пустила в вії.
Я грав на ліру.

Сонце заходить, як величезна жарина.
Коловоротом пирсає племінням іскр...
Ліс тоді любий... Пригоріла свитина
Обкутує рудими хмарами сліз...
...Довговіями повис ліс
над озером — плесом сизим.
Я в озеро тінями вліз

пив воду кухлям срібним...
Підповзли вужі довтоплямні
перстнями повились на шиї,
петриками впали в пазуху,
— Зашушикали чар — кохання...
...Випливає Настя над озером
туманом буйно-хмарим, злотистим.
— Пливе срібною душегубкою,
Золотим весельцем помахує...
Я припав до пінька біло-грудям
— розбурхлилася кров пліт-бурунням.
Посміхнулися очі чорноброві
лісовими казками на дубові...

...Над берегом озера,
на довгогривій вербі,
в сопілоньку з тополі
складав я пісню їй...

Місто зорями припало ранком.
Заросянились парки сизим озером.
По степу прочумихала, раптом,
з жаром гарба чорногриває.
Перед майстернею сонця,
в прохолоді крицевих туманів,
— рудую свитку на віконце
Повісила Настя вранці...
Випила роси келих.
Заспівала пісню гайову.
Покликала перепелів сірих
гуком, кличем польовим.
Заплакала Настя гірко...
Війнув вітер волосся.
Не прилетіли перепели у місто,
не заграли на бандурі з колосся.

...Мое кохання павутинням лягло на дивані,
флейтою, піснею клавіатурив згуки.
Осінь просіяла золото в тумані,
коло заграв пожеж грілись руки...
На загарі чорно-сизого степу,
на липовім меду кучерявого лісу,
— ти повісила мою калитку
з діамантами пісні.
Огнем білим промовляє серце.
Кров під'агачують батоги.
Два келихи — винними устами
вінцем до вінця пригортаються.
Ах, мої келихи з вином п'янячим,
засвітїть ви зорями синіми,
що-б не бути жеребчиком конячим
з гривою блакитньою
Взяла Настя в руки сурму дудиньку
заграла на ній пісню жалісну,
що не день, усе: „Друженьки!
Збирайтесь на св'ято прощальнее“!
То не ліс у осіннім вбранні:
— м'ягко-травкою стелиться Насті коса.
На буйне сонячнім світанні,
коли стрибає кремінно-рога коза.
Плакала Настя...
Пускала на вітер льоном,
жовтогарячим колом,
чавуними стрічками — тугу
у свою сурму злотую,
сріблом срібляную...
„Гой ти, місто — сірая камяниця
з гранітними яругами — вулиці!
Не насталиш серця буйного!
Не стискай грудей — моїх місяців“!
Сірі мури скелями.
Настя на мурах.

Буря пилюкою,
вихорем лопоче.
Хмара за хмарою
чорні — кожухами гойдались...
Мчався божевільний авто.
Натовп ковтав бензину з пилюкою.
Буря тріщала аеропланами.
— Їх було міради в повітрі...
Так, їх було міради.
Вони зграями птахів кружлялися —
штурм!

Настя руками синіми... — —
Сонце нанизало сльози.
Настя мовить віями,
що зірниці загорілись над місяцем.
Мовит Настя: уста рожами,
до лебедя сніжаного:
— Полети вольний лебеде.
Неси вістоньку аж до домоньку.
Дома матонька
в'яжуть снопики...
Ти їм сльозки мої покажи,
ти намистенько з них сплети
— з слізок — сріблянок...

Розітни крила білії.
До землі грудима припади.
— Вилий тугу мою: піснею,
квилинням лебединним...
— Дзьобни дзьобиком землі
принеси мені...

А ти, вітер,
що гнеш верби,
дуб'я ломиш
— полети,
скажи:
— Настя гнеться до землі травинкою,

В місті сумно, душно...
Нема простіру степів...
Коси Настя не чеше.
Захлинають в сльозах очі чорнії...
— Вітер!
— Вітероньку!
— Скажи!..

На даремне Настя ломить руки.
Не прилетів лебідь і не буде.
Місто:

панцирним крокодилем
прохлинуло її...

Індустрія!

Індустрія!.. О,—

Місто!..

Місто пашить огнем.

Брискає піну розпусти.

Місто:

— Жахливий Чорний Демон!

А я,

підводним човником
барахтаюсь в розпусті.

Мене обдає піна.

Я шмалятиною пахну.

Бо біг мій

На секунду

100.000.000 кілометрів!

А, потім, аеропланом

ниряю по над хмарами

і

побідно

плюю

в небо!

Бо я будівничий!

Я син гранітно-бетоно-залізної класи!

О, я знаю, хто переможе!..

В міліон:— коліс,
в міліон:— ремнів,
в міліон:— молотів
— місто — Велетень
— Завод.
Благословляю тебе місто.
Твою розпусту та культуру.
О, шум і гамір!..
О, міський рух!..
Зупини—ж плач, Насте,
підійди до наших майстерень
і будеш ти — чорна фарба —
тільки у серці дзенькне ліра...
Як сирець, чи руду,
завод
тебе візьме у свої обійми.
Тисяча очей загартують.
Тисячу з одним
електричних проміннів
сполучено!
В міліон:— коліс,
в міліон:— ремнів,
в міліон:— молотів
місто --- Велетень
— Завод.
Зупини плач, Насте...
Хай твої очі не водоспадять хризолітами...
Я—ж пацаном у місті
буду спостерігати життя
і промовлю:
— „Підходьте, парубки, дівчата,
що в сільській солом'яній зажурі,
підходьте
до фабричних воріт
і
на відгомін вашого стуку,

росчиняться фіранки.
Хтось вигукне з вас — „Пекло“!
Далі,
хоч рачки
підповзють до заводської пащі
і
руками
за ричаги!..
Стануть нерви ваші проміннями електричними.
Вигукнуть:
— Сполучено!
— Починай!
— Раз!
— Два!

Підходьте парубки, дівчата.
Залиште свої села, сім'ю свою.
Підходьте до фабричного горна.
— Станьте до лав робітничих...
Ми—ж ричагами людкості
вліво наведемо.
Нум!
Раз!
Два!

— Р
Е
В
О
Л
Ю
Ц
І
Я
.
.

МІСТО ДИХАЭ!

А Б О

П Р О

флейту, червінці, бульвари, ніч,
люльку, вроду, реклами, воші, пивні,
плакати, майдани, театри, людей,
непманів, ваєтр-клозети, повій, крам-
ниці, цигарки, кіно, нуль, вулиці,
залі, завод, годинник, портфель,
автомобіль, робочих, балет, трамвай,
синдікати, кондуктора, трести, порт-
сігари, кооперацію, калоші, брук,
дим...

ДИНАМИЧНІ ПОЕМИ

ПЛЮС

АФОРИЗМИ І ОБРАЗИ

I. БУЛЬВАР.

Хто ти?—Я повія!
Хто ти?—Я повія!!
Скажено припав вечір над містом.
Каміними терасами квартал на кварталі.
Вулиці тунелями в лабірінтах.
Кілька поверхові будинки велетні.
Ланцюгами тягнуться гірськими.
Кожен будинок у квадратах вікон.
Кожен квадрат світить очима.
Огні...
Огні...
Вечір тарканом на бульварі.
Місяць нюхає сморід бульварний.
Носом гнилим сіфілітика.
У пранцях небо...
Скеля на скелі
Квартал на кварталі
Будинок на будинкові
Малюють картину міського пейзажу.
Огні...
Огні...
Ідуть і теленькають трамваї.
Візники жартуючи батують оден одного—гріються...
Ларьки Мосельпрому продають цигарки...

Купують цигарки марки Мосельпром, „Червінець“,
„Дукат“.

Дівчата продають насіння.
Хлопці продають шоколад, цигарки...
На бульварі ходять люди.
На бульварі рухлива виставка дівчат.
Ці дівчата звуться повіями.
Повії продають грішниці.
Чоловіки купують...
Калькуляція на дівоче тіло розцінюється звичайно
по курсу дня, в два, три золотих карб.
Є ціною в один червінець...
Є ціною в два червінці.
Є і такі, що коштують більше.
На бульварі хвороба сіфіліс робиться приємною...
Кожний мужчина частіше дихає і енергійно стукає
пульс.
Нарешті йому робиться солодко за губою...
Нарешті тіло робиться упруге, як м'яч чи пружина...
Він торгується...
Він купив на раз...
Вони пішли...
Він дихає часто.
На устах молозяна вохкість, йому хочеться скоріше
сполучитись з нею.
Вона сміється фальшиво... а з рота воняє.
Повія сплюнула на землю...

II. Bier halle «МОСЕЛЬПРОМ».

Державна пивна „Мосельпром“.
Продають пиво марки „Трехгорн“.
Саме найкраще пиво у місті!
П'яна музика.
Повітря насичене парами п'яних дихань.
Коло кожного столику сидить подекілька людей...

На кожному столику стоять пляшки з пивом і моченний горох...

Наливають у шклянки пиво — випивають.

Великі, малі, дівчата, хлопці, спекулянти,

Валютчики, червоні купці, міліціонери, повії,

Безпритульні діти, пацани, матері, батьки,

Артисти, маляри, поети, лектори,

Агітатори, професори, радянські урядовці,

Друкарщиці, робочі, робітниці, члени партії,

Позапартійні, контр-революціонери, трестовики,

Судії

Всі

Всі

Всі

П'ють пиво „Трехгорн“ у bier halle „Мосельпром“.

Після пляшки, кожен оповідає.

Всі розмовляють...

Голосно.

Музика грає п'яна...

Ноги підстрибують в такт...

Всі голосно оповідають про своє життя.

Є такі, що задаються.

Є такі, що матюхаються.

Є такі, жінки, що залицяються...

Повії почувають себе добре.

А пацани, дівчатка, хлопчики, діти,

Безпритульні діти, діти з батьком,

Діти з матір'ю, діти з батьком і матір'ю

Приходять до bier halle „Мосельпром“

Старцювати,

Чи торгувати цигарками і „Вечірньою Газетою“.

Всі

Всі

Всі

Ідуть до bier halle „Мосельпром“

Пити пиво марки „Трехгорн“!

ІІІ. ТВЕРСЬКА ВУЛИЦЯ.

Огні...

Огні...

На Тверській вулиці навішено реклам...

Багацько афіш, плакатів, лозунгів.

Всі хочуть перекричати...

Кожна літера хоче вигукнути —

О!

Дивись!!!

В перших поверхах крамниці...

Продають книжки, вино, тютюн, люльки, портфелі,
цигарки, чоботи, мануфактуру, пальто, костюми,
штани, спідниці, ремінці, шахи, кашкети, капелю-
шки, сукні, штани для жінок, галоші, ботинки, папір,
чашки для ватерів, клізми, і багацько, дуже бага-
цько різного краму і необхідних річей.

На кожній крамниці рекламно:

„Трест Серпуховської Мануфактури“.

„ВСНХ“.

„Машинотрест“

„Мосельпром“

„Сир Молоко“

„Книгарня“

Купуйте!!

Купуйте!!

(Звичайно, хто має червінці).

Іще на кожній крамниці написано:

„Сьогодні на увесь крам знижка 10%! 15%! 30%!

Од 30% до 50%!

Обов'язково зайдіть пересвідчитись про ціни до
магазину!

Уся Москва купляє крам у нас!

У нас найдешевше!

Тільки у нас! У нас!

Іще;

курить цигарки Іра, Ява!
Цигарки Люкс! Червінець!
Самі найкращі цигарки у світі Шутка!
Курить цигарки Еклер!
Самі найкращі цигарки Еклер!
Курить!!
Курить!!
Курить!!

Громадяни проходять по асфальту повз крамниць.
Жінки з фарбованими устами подобаються чоловікам.

Жінки зупиняються коло вітрин.
Розглядають дуже пильно.
Очі горять... Хочеться купити...
Треба купити!
Чоловіки зупиняються коло вітрини.
Торгують усі...
Хто тілом, хто крамом, хто сумлінням,
хто своєю посадою в державних установах...
А над усім цим
на площі Свобода
проти будинку Мосради
Пам'ятник Революції — Гранітна Жінка
в червоних прапорах!
А над усім цим огнені літери
лозунгів РКП і Червоний Стяг!

IV. КРАСА МІСТА.

День!
День!
День!
Це вагоновожатий на трамваї
так каже
день!
день!
день!

Місто надзвичайно вродливе.
Краще, навіть, дівчат.
Вродливіше за коханок моїх бувших і майбутніх...

День!
День!
День!

Місто надзвичайно вродливе.
Треба злізти на дах семиповерхового будинку.
Відтіля подивитись на синій обрій і центр міста.
О, яке чудове місто!
Куди краще за всіляких там ланів і лісів...
Сонце світить, так собі, дисгармонійно.
У місті сонце не має жодного значіння.
Тай на нього не звертають уваги...
Лише люди, що почувають себе дикунами
инколи серед ночі дивляться на місяць...
Ці дикуни промовляють: „Яка чудова ніч!
Які чудові зорі! Яке чудове небо! Яка чудова година!
Ганусю! А, Ганусю! Подивись,
ген там твоя зоря, а там моя!“ І співають
пісню „Ніч моя місячна зоряна...“
А для людей міста
ні місяць, ні сонце, ні зорі
не мають значіння...
Так собі якісь повалені божки дикунів...

День!
День!
День!
Ре

кла

мо

вий

гам.

Клам
Клам
Клам

Ре
кла
ма
Трам
вай
Трам
Трам
Трам
Трамвай
Авто
то-то-то-то
мо-мо-мо-мо
мобіль
Автомобіль
Віз
з з з з з
зник
Візник...
Лубянка в коловороті реклам.
На Лубянці в коловороті трамвай.
Лубянка.
Коло
Коло
О!
Колесо
Майдан!
Трамвай кричить
День!
День!
День!
Ой, як хороше!

V. O.

Сьогодні не в зажурі місто.
Зажура для всіх нуль!

Сьогодні рух шалений.
Машин!
Нема часу для суму!
Треба поспішати --- хутчіше!
Люди, похапцем поснідавши,
не встивши допити шклянку кави,
ідуть.
Біжать!
Мчаться!
Пішки, на автомобілях, в трамваї,
на візниках, на мотоциклетах, на аероплані...
Біжать!
Снішать!
Лет божевільний.
Ніколи журитись!
До бісового дідька кохання
Й інші непотрібні речі!
До бісового дідька поволість!
Все це рудіменти людкості
Сьогоднішніх днів...
Все це старі, архаїчні ікони релігії...
Все це ніщо!
Все це величезний
О
(нуль)!

VI. ЗАВОД.

Завод складається з таких літер:
з, а, в, о, д,
Переставте літери
буде д, о, в, а, з,
вийде слово доваз.
Як слово Ленін
складається з: Л, е, н, і, н,
навпаки буде

Нінел

(візьміть тобі таке ймення, прекрасне!)

Завод складається не з літер,

а з цехів...

В цехах залізо, дим, нафта, вікна, дерево, дах...

В цехах станки...

В цехах робочі...

(Чуєте, запам'ятайте добре РОБОЧІ)!

В С. Р. С. Р.

з гартованих залізних лив міста сплели літери:

Харків --- П

Артемівск — Р

Москва — О

Одеса — Л

Київ — Е

Ленінград — Т

Донбас — А

Олександрів — Р

Виниця — І

Тула — !

Кожне місто дало по літері

літерно стало в ряд.

Робітничій праці палац

прожекторно гаркнув

П
Р
О
Л
Е
Т
А
Р
І
!

Кожний завод підхопив,

Кожен завод додав,

Сплели з чавунних лив

„Пролетарі всіх кра-
їн, єднайтесь“!

Гаркнув огнем і м'язами
заводський хорал.

ЗАВОД!

(Громадяне, пам'ятайте добре, добре пам'ятайте,
слово завод.)

В сімнадцятому році заводи робили **ЖОВТЕНЬ**.

В сімнадцятому році баріади, майдани,
асфальти, вулиці були в крові...

Всякі бувають сльози радісні й плачевні...

А буває й смерть...

Після Жовтня у великих містах,
як Москва, Харків, Ленінград, Київ, Катеринослав,
Одеса...

На асфальтах, що були политі кров'ю із ран
робочих,

на вулицях і будинках, що омиті були кривавим
плином — вирости сьогодні квіти...

А мо не квіти...

Вирости, як гриби у дощ — магазини, трести,
головбуми, ларьки, Мосельпром, Церабком...

Заводи!

Заводи!!

А коли навпаки читати — довази!

День!

День!

День!

Візьміть собі ймення Нінел!

Заводи, фабрики, майстерні...

Є в центрі, а також на окраїнах міста.

Сьогодні працюють в них,

вони працювали вчора,

працюватимуть завтра

— **РОБІТНИКИ**.

День!
День!
День!
Назвіть себе йменням Нінел!
з
а!
а!
а!
в
о
д!
А-А-А-А-А-А-А-А-А

VII. ТЕАТРАЛЬНА ПЛОЩА.

Матові лихтарі на чавунних стовбах.
Старий Великий Академічний Театр.
На даху театру чотирі коні
підковали б'ють у повітряний плин.
На площі клумби, клумби у квітах.
Садівник розсадив квіти...
Прийняли квіти вигляд літер...
На клумбі чотирі літери: ССРСР.
Інші клумби мають вигляд п'ятикутних зірок.
Праця майстра садівника, що ростить квіти.
Це він уквітчав такими різноманітними визерун-
ками клумби!

Матові лихтарі на чавунних стовбах.
Вечір в огнях! Герб Республіки в огнях!
Стародавні мури театру в огнях...
Візники привозять непманів...
з авто і фаєтонів сходять повії... комісари...
Непмани так і пруть до театру.
Огні... Огні...
Площа в афішах...
Вагоновожатий дзенькає на трамваї.

Ідуть трамваї...
Ходять на площі діти. Діти забавляються
і ганяють обручі.
Сидять на лавках повії.
Виставляють на показ своє тіло і янтарні губи...
Жебраки без кінця пристають і прохають.
Де-хто з них матюхається...
Взагалі усі матюхаються!
Черги до трамваїв... Трамваї сміються і скрежітом
сваряться.
Тягнуться безкінцеві шаблі рейок...
Реклами з електричних літер.
Рекламу змінює лозунг:
„В НІМЕЧЧИНІ РЕВОЛЮЦІЯ“.
Дрібні торговці в кошиках продають фрукти,
апельсіни, померанці...
Пацани вигукують: Шоколад! Шоколад!
плюються і затагуються бичками...
Площа в чарівних лихтарях з матовим коліром.
Площа насичена динамічним бігом авта...
Ідуть робочі.
Площа в чарівних лихтарях матових.
Великий Театр в огнях...
На театрі радянський герб
в огнях...
Хтось під вітриною плаче голий...

VIII. О 1-й ГОДИНІ НОЧІ.

... За обрієм працюють шахти.
... Сниться піонерам Комуна.
— — На фабриках ткачі червону мануфактуру
тчуть.

IX. ЗАЛА КОНСЕРВАТОРІЇ.

Коло скарбниці черги.
Беруть квитки на виступ футуристів.

Є молоді й лисі...
Роздягаються перед тим, як увійти в залю.
Гальорка вже повна. Порожніє партер.
Чекають на виступ.
Гомонять... Заля ожила і кокетує...
Багацько світла, дуже багацько світла!
Гальорка кричить: „Дайош Маяковського!!“
Оплески...
Нарешті Маяковський! Тихо...
Світить електрика. Очі уп'ялись на нього.
Вуха напружено слухають.
Маяковський кричить. Маяковський громить крити-
тиків.

Він матюхається. Оплески.
Маяковський кричить!
Він громить Ілію Еренбурга, Воронського, Родова.,.
Оплески. Свист! Оплески!!
Гальорка аплодує. Партер ні.
Виходять критики... Ім свистять!
Не дають говорити.
Виходять Лефівці... Також свистять,
не дають говорити.
Повітря насичене мільярдами слів...
Маяковський читає.
Тиша...
„Лівий Марш“.
Браво!!

Х. ВАТЕР КЛОЗЕТ.

Кожен поверх, кожна квартира має ватер...
По обіді і ранком в нього сідають.
Він сімфонить водою і лоскоче запахом.
До ватера ідуть пішки.
Приїжджають з сел і хуторів до міста.
Вони не звикли до ватера.
Вони звикли сідати за хатою або в кущах

і про щось думати, чи може кряхтіти...
Соромливо питають у місті-де уборна?
А коли припече на вулиці, то стають під браму.
Поливають браму соромлючись прохожих.
Ті що йдуть, на це не звертають уваги...
На кожному бульварі є також ватери.
Всі, хто йде до них, поспішають...
Ті, що виходять з ватера — задоволені і йдуть
тихою ходою...
Сьогодні в помешканні театра Меєрхольда лекція.
На тему: „Ватер, як ступінь культури людкості“.
Читає професор...
Квитки розпродано.
Робфаковці намагаються пролізти даремно...

ХІ. ПОРТФЕЛЬ. ЛЮЛЬКА. ГОДИННИК МОЗЕРА.

Поет одержав гроші
за свої поемо фільми.
З великою насолодою він чекав на гонорар.
Нарешті одержав.
Купив за них жовтий портфель у 3 червінці.
Годинник Мозера в 5 червінців і люльку
в 1 червінець.
Зараз він ходить по Тверській
палить люльку, в руці портфель набитий поемами
і плює на все, за винятком РКП і Світової
Революції.
На лівій руці почепив він годинник Мозера.
На улицах у місті він складає поеми.
Дома, в інтернаті студентів, в кімнаті 44, записує.
Перепишує поеми і складає їх до портфелю.
Портфель від поем розбухає, як коняка
об'ївшись соломи...
Надсилає до редакції „Червоний Шлях“
поемофільми,

Але редакція не друкує...
Але поет має люльку і тютюн,
він постійно палить люльку і пише поеми.
Поет має на лівій руці годинник Мозера.
Він планує свій день по годинах і пише поеми.
Поет має жовтий портфель куди кладе свої твори
Поет задоволено ходить по улицах.
На майданах, ринках, в заводі, в трамваї
він складає вірші.
Йому більше нічого не потрібно...
На все останнє йому плювають.
Він робить одне — вивчає життя
і пише поемофільми.

ХІІ. НЕВІДОМА.

Ми ідемо на літературний вечір письменників
„Молодої Гвардії“...
Ми жартуємо...
Уже вечір і вулиця стихла...
Нам на зустріч іде дівчина висока, струнка.
Вона стрижена і без кашкету.
Сміється...
Коли ми зустрілись з нею очима, вона
подала мені руку.
Я стиснув її руку.
Вона мені не знайома.
Вона Невідома.
Але вона сказала мені „Добрий вечір!“
В здивованню...
Ми пішли далі...

ХІІІ. АРЕШТОВАНІ.

Вітер.
Або не вітер...
Певніше сніг.
Тріпле вітер драні штани.

Ведуть арештованих.
Куди ведуть — не знаю.
За що ведуть — не знаю.
Тільки сніжок спада на кашкет.
Тільки вітер дме...
Обіруч ідуть вартові.
Нагани чорніють і лякають...
Певно сьогодні година прекрасна.
Тротуарами люди йдучи сміються.
Жінки дивляться у вітрини, аби побачити в них
своє обличча...

По брукові йдуть арештовані.
Вони не звертають на себе уваги.
Горде хрюкнувши пробіг авто...
Афіша:
Ліга Час!
Ідіть сьогодні на лекцію т. Преображенського!
Колона Заля. 7 годин. Рівно.
Квитки при вході.
А вітер тріпле драні штани.
Бруком ідуть арештовані...

XIV. В ТРАМВАІ.

Черга до трамваю стоїть зізгазом.
Зупинився трамвай.
Зізгаз випрямився, розсипавсь на кільця і поліз
у вагони.
На момент у вагоні стало голосно і весело.
Тихо потім...
Видно, як рухаються тротуари, бруки, будинки.
Тихо...
Омріяні очі дивляться в глибіню думок.
Вигукує кондуктор: „Квиток!“
Вагоновожатий дивиться вперед просто і синьо...
Колеса гуркотять і рухають вагони.
Зупинка.

Приходять нові люди.
Де-хто виходе. Де-хто сідає.
Жінка в зеленій кепелюшці хвилюється.
У неї не вистарчає грошей на квиток.
У зеленій кепелюшці жінка прохає в одного
позичити їй грошей.

Той відмовляє.
Вона вродлива. Вона дуже вродлива!
У неї гарні карі очі і рожеві уста.
Їй дає гроші один, певно непман.
Вона йому дякує і сідає коло нього.
Вони розмовляють... Він дивиться на неї,
як голодний на хліб і ветчину.
Він уявляє її, яка вона буде голою...
Вони балакають.
Жінка у зеленій капелюшці гарна, а він поганий!
Студентка й студент, що коло них сидять,
Сміються з них,
Вони думають, що жінка у зеленій капелюшці, повія.
Але вона вродлива!
Хто знає, хто вона?..
Можливо — повія.
Трамвай.
Вагон.
Хтось сміється.
Хтось читає газету „Правда“.
Вагоновожатий дивиться вперед просто і синьо...

XV. ТЕАТР.

О скільки світла і бархату!
Мов ягід на вишні, стільки голів!
У партері люди товсті і тонкі...
У „дам“ декольте оголює обвислі груди.
Ці друди не викликають шалу і фіалкових хотінь...
В перших рядах сидить артистка з театру
Месрхольда.

Випадково певно, вона сюди попала,
у цей Старий Академічний Театр.
Вона така струнка і вродлива!
Уста, що пурпурні ягоди!
Очі великі омріяні...
Вона чорнява, а груди білі...
Вона міцна і здорова.
Театр шумує, гомонить, іскриться мірадами
огнів. Театр іскриться мірадами
очей!..
Гальорка завжди жвава і весела...
Згаснули електричні люстри...
Музика акордить груди. Натовп частіше
дихає...
В устах робиться солодко, мов після мадери...
Піднімають завісу...
Балет!
Танцюють голі дівчата і хлопці.
Пильно вдивляються в них крізь біноклі,
лорнети, пенсне і так без нічого,
простими ясними очима...
Балет!!
Лет білих тіл.
Ритм.
Такт.
Музика.
Оплески...
Лишень видко білі руки, як вони плещуть.
Балет.
Балет.
Балет.
„А все таки Великий Академічний Театр
сьогодні є гнилий
і його треба знищити“.
Так сказав Меєрхольд!
Правильно!!

Треба на кін взлети лив!
Треба шалений рух машин!
М'язів, спин!
Такт, ритм!
Треба життя сьогоднішнього біг
дати на кін!
Треба музику сіренів, свистків!
Треба
День!
День!
Сьогоднішніх днів розмах
дати у ритмах!

XVI. КІНО.

Продають цигарки 2-го сорту „ОНІК“.
Читайте навпаки буде: „Кіно“.
Але є не цигарки „Кіно“.
Є ще кіно, звичайне кіно
— кінематограф...
Коло кінематографу завжди увечері буває
багацько електричного світла...
На вулиці всюди розвішено афіші.
Самі, що не єсть фантастичні малюнки на афішах...
Т. Троцький Лев Давидович написав велику статтю
про колосальне значіння кіно для агітації...
В залі завжди повно народу...
Тут є багато дітей і підлітків...
На екрані показують вбивства і авантурні пригоди
людей.
Всі дієві особи — герої!
Показують краєвиди Індії... О, які прекрасні!
Всім хочеться побувати в Індії, особливо юнакам...
Показують драму і трагедію життя.
Показують комедію, ой, як смішно!..
Кіно особливо люблять ніжні, вражливі натури.
В більшості їх виховує кіно...

Вони наслідують тим героям, яких показують на
екрані.

Коли закінчується сеанс з надписом „Кінець“
вони ідуть додому.

Инкоми самі пробують вбивати людей, або
займатись

злодійством...

Коли виходиш з кіно то в голові залишаються
окремі бачені картини і болить серце..

Неприємно вражають вигуки хлопчаків,
які пропонують купити в них цигарки.

Кіно буває на площі... Показують реклами...

Найбільше люблять кіно юнаки й юнки.

Переглядаючи кінофільму, вони при цьому,
дуже глибоко переживають і вчаться жити...

Кіно є колосальний чинник для агітації.

XVII. ГАЛОШІ.

В магазинах „Гумо-Трест“ продають галоші.

Роблять галоші з гуми...

Надівають галоші на ботинки.

... Сьогодні через майдан біг візник.

В фаєтоні — чоловік і жінка.

Вони наказали візникові їхати скоріш.

Він завернув у заулочок.

За ними гналась якась жінка.

Вона бігла распатлана і кричала.

Вона наздігнала їх, схопилась за вісь.

Коні рванули, а жінка впала.

Візник поїхав скоріш.

Тоді жінка плакала.

Зібрався великий натовп.

Одеи в одного запитували: чому вона плаче й що
трапилось?..

Нарешті натовп зареготався.

Жінка вигукувала захлинаючись: „Де мої
галоші? Я їх згубила!..“
Натовп реготався.
Жінка плакала...
Вона впала на брук і забилась.
Вона згубила галоші.
— — Але галоші продаються в магазинах
„Гумо-Трест“
Галоші роблять з гуми...

XVIII. ПОРТСИГАР

Запитайте, портсигара що він бачив?
О, він багацько, всього бачив на світі!..
Мов філософ, він пізнав буття й небуття, смак і
утому життьову...
Портсигар—це скринька для цигарок і тютюну.
Роблять портсигар з дерева й срібла.
Його дашок, інколи, оздоблюють химерними визе-
рунками.
Визерунки на портсигарі бувають ліпші з-за картин
Рафаеля...
Ріжне дерево буває, яке вживають для портсигарів.
Одне дерево: росло над ставом, бачило людей що
купаються, чуло розмови жагучі юнака і юнки—
закоханих...
Друге дерево: росло в степу
— — Бачило воно бандитів, сонце, ковиль, отари
овець та коров, грім, блискавиці...
Слухало воно—канонаду й татакання кулеметів.
Бачило, як людина приторкалась спиною до нього
й як друга людина її розстрілювала. А потім ця
людина плакала...
Сороки на дереві мостять гнізда.
Хлопчаки видирають з гнізд сорочачі яйця.
Роблять портсигари з дерева і срібла.

Вживає біднота—дерев'яні портсігари.
Багаті вживають – портсігари срібні.
З портсігара беруть пальцями цигарки й тютюн
для куріння.

Коли схвильовані: курять!
Затягуються цигаркою останній раз, коли стають
під розстріл...

Коли буває весело – курять й тоді.
В такому разі дим пускається кільцями...
Кільця нанизуються на сонячний промінь, жар-
туючи.

Через сонячний промінь, розмовляє з сонцем, дим...
Портсігар розмовляє з димом.— Портсігар розмовляє
з сонцем.

Срібні портсігари:— бувають.
Срібло – в Сибірі й на Кавказі.
Добувають срібляну руду—робітники.
Добувати тяжко її...
Але срібло: срібло білесе й вродливе! (так кажуть)...
Лише цигарки вищого сорту „А“ кладуть в срібний
портсігар.

Курити приємно такі цигарки.
В'яжеться кільцями дим, сизий...
На майдані, на телеграфному стовпі—реклама.
В огнях портсігар великий!

КУПУЙТЕ!!!

— —: а є ще портсігар
дерев'яний!

ХІХ. ФЛЕЙТА.

На вулиці нафарбованній:
як реклама!
як плакат!
як афіша!
— Флейта музиканилась:

як запах квіт!..
як сірень!..
як синє море!..
На флейті грав — чоловік:
але не ведмідь!
але не віл!
але не японський фазан
і не вовк!
— Він 48 годин не шамав!
Вийшов на вулицю чоловік.
Коло крамниці „Комунар“ зупинився,
Пісню на флейті заграв:
як сонце!
як небо!
як гай і місто!
— — 48 годин не шамавши!

Геній-він!
Шапки перед ним скиньте!
з червінцями — ви!
з фунтами — ви!
з доларами — ви!
Пробачіння прохай у нього, міщанська шпано!

XX. ВОШІ ЗОЛОТОГО ГРОНА.

Чорні виноградні грони
Солодкі, як мед!
Сині виноградні грони...
Гроно зір...
Гроно думок!
І є ще гроно вошів...
Золоте тіло людське!
Воно виблискує матовим коліром...
Воно буває загоріле..
Воно буває золоте!
Але на тілі водяться воші...

Звичайно, не на всякому...
Але бувають:
Воші великі!
Воші малі!
Воші сірі!
Воші з янтарними краплинками!
Буває тіло людське в золотому гроні вошів.
Вони кишать на ньому, як комашня...
Воші люблять смакувати тіло з золотим загарцем.
Людина кохається в тім, коли спіймає міліметрову
вошу і з смаком лусне об ню ніхтем...
Тоді на нігтях залишається кров і вошаний труп...
Людина облизує нігті після помсти.
Тіло в золотому гроні вошей...
О, як це приємно!
Це чудово!
Це прекрасно!!
Воші такі надзвичайні... ні, вони гарні, як Мадона
Рафаеля!! ...

Ба, скільки сірих, пузатих, худих,
піджаристих вошів...
На тілі людей!!!
Контрреволюція!
Контрреволюція!
Контрреволюція!
Бийте вошів!
Мийте тіло з милом!
Міняйте білизну!
Хай будуть у вас чисті сорочки й кальсони!
Мийте голову
літеплом
добре
з милом!
— Се гряде цивілізація!

АФОРИЗМИ І ОБРАЗИ, ЯКІ ДОЗВОЛЕНО ВЖИТИ
ПОЕТАМ.

1. Цитринове небо.
2. У неї груди, як електричні лампочки.
3. У неї груди, як лампада.
4. Обличча, мов воскова свічка...
5. Вона лежить, як лавка.
6. Політика заплутана, як мапа Західньої Європи
7. Мізок просвічує мапою.
8. Думка вигнута батареєю центрального опівання.
9. Синє тіло.
10. Фіолетове обличча.
11. Він посадив її в портфель (автомобіль).
12. Ти напився вина — п'яний.
Ти нанюхався ландишів — п'яний.
Ти закохався — п'яний.
Ти взяв у руки золоті грона грудей — п'яний.
Ти маєш з жінкою половий акт — п'яний.
Ти куйовджиш патлі — п'яний.
Ти пишеш поеми — п'яний.
Ти дивишся їй в очі — п'яний.
Кізяки пахнуть трояндами, нанюхався — п'яний.
13. Коров'ячі кізяки — келихи з медом.
14. Година була брудна, як настирливе кохання.
15. Пий какао з молоком і заїдай цибулькою.
16. Стань рачки і плюй золотим павутинням.

17. Небо показало свої півкулі в брюках. Воно було чаруюче... Яка чудесна година!
18. Будинки з жовто-горячими дахами завертілись круг своїх вісей і стали шклянними!...
19. Слава! Слава! Зубним щіточкам та порошку „Одол“!
20. Думати—ставити все догори ногами і пускати бульби...
21. Не шукайте і не мучте себе письменники в якому порядку розставити твори!.. Просто, як попало!.. Ви зберігаєте найвищу художність...
22. Життя людини полягає в підйомах і спадах, мов хвилі. На підйомах—радість. На спадах сум.
23. Ми хвалимо сонце.. І хочемо стати ми—сонячними!..
24. Дівчина дивиться телеграфним білим дротом.
25. Бачив жінку, що біла лілея, з лілейними жовтими косами.
26. Волосся блакитне.
27. Очі жовті.
28. Підійдіть до мене, назвіть мене Грицьком і коли я усміхнуся, то небо буде жовте...
29. Корови на носа наділи пенсне.
Перші літери, які вони читали, були:
У М Е
вони були близькозорі... Корови в пенсне і циліндрах били ратицями об землю, здіймали до неба голови і задирали хвости... Корови казали промови. Промови склалися з трьох літер—М У Е...
...Це капіталісти, але не вікно!—

Москва, березінь, 1924 р.

З М І С Т

	<i>Стор.</i>
Життя	3
Жінка у фарбах	7
Чотири еластичні поеми:	
Лев Троцький	10
Європа	11
Комінтерн	12
Левін	14
Рейс	15
Города	22
Машини	27
Жінка (силуети)	
I. Ось вона—жінка	31
II. Ось вона—grand dame!	32
III. Вдень реклами і вніч реклами	33
IV. Ось вона жінка—продавщиця цигарок!	35
V. Ось вона „панночка“, що працює в установі!	36
VI. Ось вона жінка—торговка!	37
VII. Ось вона жінка—селянка з степів України!	38
VIII. Ой, як гарно!	39
IX. Ось вона дівчина бадьора—комсомолка!	40
X. Ось вона жінка—член партії!	42
Оленка	44
Настя	56
Місто дихає	67
(цикль динамічних поем плюс афоризми і образи)	
I. Бульвар	69
II. Віч halle „Мосельпром“	70
III. Тверська вулиця	72
IV. Краса міста	73
V. О (нуль)	75

VI. Завод.	76
VII. Театральна площа	79
VIII. О 1-й годні. ночі.	80
IX. Зала консерваторії	80
X. Ватер клозет	81
XI. Портфель. Люлька. Годинник „Мозер“	82
XII. Невідома	83
XIII. Арештовані	83
XIV. В трамваї	84
XV. Театр.	85
XVI. Кіно	87
XVII. Галоші	88
XVIII. Портсігар	89
XIX. Флейта	90.
XX. Воші золотого грона	91
Афоризми і образи.	93

ВИДАННЯ „СіМ“-у.

Видавництво Союзу українських пролетарських і селянських письменників «Село і Місто».

- 1) **В. Гадзінський.** УССР (Україна), поема, Москва 1925 р. Стр. 33. Тираж 2000 пр. Ціна 50 коп.
 - 2) **А. Гарасевич.** До питання ліквідації неписьменности. Москва 1925 р. 24 стр. Тираж 4000 пр. Ціна 15 коп.
 - 3) **І. Дорожній.** Потяг Смерти—(поема) Москва, 1925 р. Стр. 32. Тираж 1000 пр. (друкується).
 - 4) **Неоліф.** Журнал 1 №. Москва, 1925 р. Тираж 3000 пр. (друкується). За ред. Грицька Коляди.
 - 5) **Т. Шевченко.** Повний збірник творів в двох томах, за редакцією Володимира Гадзінського та Костя Буревія. Перший том. 320 стор. Москва 1925 р. Тираж 45.000 пр. Ціна (передплата) за обидва томи 6 карб. Перший внесок 3 карб. 50 коп.
 - 6) **В. Гадзінський.** Айнштайн. Земля. Поеми з характеристикою А. Лейтеса. Москва 1925 р. Тираж 2000 пр., 64 стр. Ціна 60 коп.
 - 7) **Альбом.** Тарас Шевченко, як маляр. 50 малюнків з передмовою Володимира Гадзінського. (Друкується). Ціна (передплата) 1 карб.
 - 8) **П. Бойко.** Чайка. Народні поезії. Москва 1925 р. Тираж 1500 пр. 40 стр. Ціна 60 коп.
 - 9) **В. Гадзінський.** Заклик Червоного Ренесансу. Москва 1925 р. Тираж 2000 пр. 22 ст. Ціна 50 коп.
 - 10) **Г. Коляда.** Вибрані вірши й поеми. Москва 1925 р. Тираж 5.000. 160 ст. Ціна 1 карб.
 - 11) **Бібліотека українських письменників в російських перекладах.** I Серія. За ред. Грицька Коляди.
 - 12) **Т. Шевченко.** Повний збірник творів в двох томах, за редакцією Володимира Гадзінського та Костя Буревія. Другий том. Москва 1925 р.
-

Адреса «СіМ-у».

МОСКВА, вул. Огарева 14 №. Тел. 5-58-94.

115-220150
95 коп.

РЛ

№ 931

34
03/1/78

1
1901.0.8